

Kaip ir kodėl meluoja vaikai?

Ką reikia žinoti tėveliams?

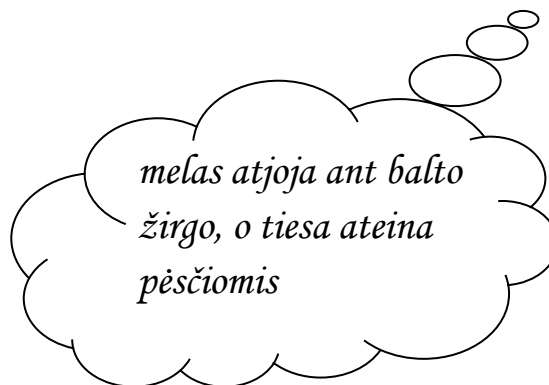
2–3 metai. Pirmieji prasimanymai

Jeigu dvimetės mergytės paklausime, kas sulaužė žaisliuką, ji būtinai parodys j jaunesnę sesutę. Tokie pamelavimai siekiant sau naudos yra pirmosios melo rūšys, kurias išbando 2–3 metų vaikai. Kiekviena tokio amžiaus vaiko mama gali prisiminti, kaip vaikas bando paneigti, jog yra ką nors padaręs, arba sumeluoja, norėdamas ką nors gauti.

Šiame amžiuje vaikus bausti nėra prasmės, nes jie nesupranta, kad yra padarę kažką bloga. Jeigu dvimetis tampo katę už uodegos ir sako, kad tai padarė ne jis, geriausia būtų atsakyti: „Katei taip pat skauda.“

Nebandykite įtikinti vaiko, kad kaltas jis. Dar geriau būtų iškart parodyti, kas nutiko. Ne klauskite: „Ar tu sudaužei vazą?“, bet sakykite: „Pažiūrėk, vaza sudužo.“ Jeigu vaiką piktai barsite, tuo tik paskatinsite jį meluoti toliau.

.....

3–5 metai. Mažas žmogutis – didelis melas

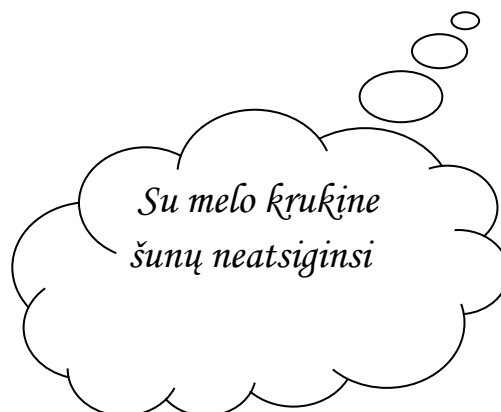
Tai amžius, kai vaikas gali papasakoti bet ką: pradedant tuo, kad tėtis sekmadieniais nešioja liemenėlę, baigiant išsigalvotais draugais, raguotomis pabaisomis ir kalbančiomis vaivorykštėmis. Išsigalvotų draugų gali būti net ne vienas, o... pavyzdžiui, aštuoni, ir kiekvienas iš jų gali turėti savo vardą, gimimo datą ir asmeninę istoriją.

Šios istorijos gali būti tik žaidimas arba kartais – vaiko norų įsikūnijimas. Pavyzdžiui, išsigalvotos sesutės galėjo kasdien dėvėti rožines sukneles ir nevalgyti košės. Šio amžiaus vaikai gali primygtinai sakyti, jog tai, ką jie įsivaizduoja, yra visiškai realu, ir tai nereiškia, kad jie iš tikrųjų meluoja.

Tai greičiau reiškia, kad vaiko fantazijos yra nepaprastai spalvingos, ryškios, o jo išsigalvoti draugai jam labai svarbūs.

Jeigu vaikas atrodo laimingas ir palaiko realius santykius su svarbiais jam žmonėmis, jaudintis dėl fantazavimo nereikia. Taip vaikai fantazuodavo šimtmečiais iki atsirandant televizijai. Atsiminkite: tai, kas suaugusiesiems atrodo keista, gali būti tiesiog vaiko būdas perdirbti naujas idėjas.

Pavyzdžiui, kai mergaitė sužinojo, kad jos senelis mirė dar iki jos gimimo, kelios iš jos „sesučių“ taip pat staiga mirė, ir apie šią netektį ji kalbėjo gan abejingai. Tai buvo mergaitės būdas apmąstyti mirties faktą.

5–8 metai. Meluojama „iš išskaičiavimo“

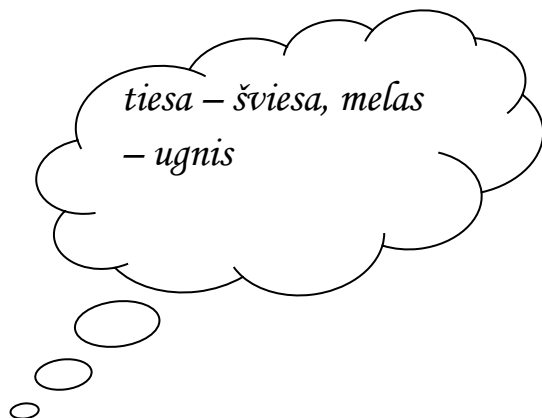
Aštuonmetis ir šešiametis broliukai kažkur nukišo mamos mėgstamą kompaktinį diską, ir nenorėjo prisipažinti, kuris tai padarė. Mama juos išbarė ir pagrasino, kad kol neprisipažins, nė vienas iš jų negaus sausainių.

Tada vyresnėlis prisipažino, kad diską nugvelbė jis, bet kai mama pradėjo klausinėti išsamiau, jis apsiverkė ir galiausiai pasakė, kad iš tiesų yra nekaltas, tiesiog taip pasakė, nes norėjo, kad mama pagaliau nustotų rėkusi ir juos barusi.

Baltas vyresnėlio melas (baltas, nes jis pamelavo prisiimdamas savo jaunesniojo brolio kaltę) rodo, kad vaikas jau yra socialėnis ir jautresnis nei anksčiau. Tačiau 5–8 metų vaikai kartais meluoja ir ne dėl tokių kilnių priežasčių.

Paprastai meluojama dėl įvairiausių suprantamų (ir netgi atleistinų) priežasčių: pavyzdžiui, vaikas bijo, kad jūs labai nusiminsite arba nubausite jį, taigi meluoja, kartais net jei tai gali jam atnešti žalos (tarkim, jei vaikui nesiseka matematika, jis gali atkakliai tvirtinti, kad matematikos namų darbų neužduota).

Prieš nubausdami vaiką pasistenkite suprasti, kas jį paskatino meluoti, ir atsižvelkite į šias priežastis.

9–10 metų. Greitas augimas ir ribų išbandymas

Šiame amžiuje vaikai tiki šmėklomis ir vaiduokliais, lyg tai būtų tiesa. Jie jau aiškiai suvokia, kas yra tiesa ir melas, tačiau gana naiviai vertina tą „pilką zoną“ tarp jų.

Be to, jie jau pradeda vengti pasakoti tėvams viską iš eilės. Nenustebkite, jei devynmetis ar dešimtmetis nebekalba apie tai, ką anksčiau mielai aptardavo. Toks paslaptینگumas nėra nesąžiningumas ar ženklas, kad vaikas užsiima kokiais nors nešvariais darbais.

Greičiau tai atspindi, kad vaikas bręsta. Jeigu 13–14 metų paauglys tėvams viską pasakoja, tai reiškia, kad jis emociškai neauga.

Šio amžiaus vaikas gali norėti pradėti pats savimi rūpintis. Gali būti, jog vieną dieną pasakys, kad jam atsibodo, jog jūs kasdien zyziute dėl namų darbų.

Mama sutiko su tuo, kad jos sūnus jau didelis, ir leido jam pačiam pasirūpinti savo namų darbais. Visą mėnesį ji laikėsi nepasidomėjusi, kaip jam sekėsi, o kai pagaliau klasės auklėtoja paskambino ir pasakė, kad berniukas visiškai nedaro namų darbų, jai tai buvo kaip šaltas dušas.

Šiame amžiuje normalu retkarčiais pameluoti dėl namų darbų, būrelių ar dantų valymo. Geriausia j tai atsakyti parodant savo nepasitenkinimą. Tačiau jeigu 9–10 metų vaikas meluoja nuolat, gali prireikti specialisto konsultacijos, nes vaikai gali pradėti meluoti, kai jaučia nerimą ar negali susitvarkyti su esama situacija.

Nuolatinis melavimas gali būti požymis, kad vaikas patiria stresą. Iš kitos pusės, nuolat meluoti gali ir apsukrus vaikas, kuris pastebi, kad melavimas jam yra patogus.

Kaip geriausia pakreipti vaiką, kad jis būtų sąžiningesnis? Pasistenkite būti jam pavyzdys ir pasikalbėkite su juo apie tai, kaip melavimas gali sugriauti pasitikėjimą ir artimus santykius su žmogumi.

Tai nėra tas dalykas, kuris greitai išugdomas, tačiau yra tikimybė, kad jūsų vaikas išaugs iš šių vaikiškų prasimanymų j taps sąžiningu suaugusiuoju.